Jätteenkuljetuksen kustannusindeksi 2025=100, Menetelmäseloste

Syyskuu 2026

18.9.2026

Tilastokeskus

Sisällys

1 Alkusanat 1
2 Taustaa 1
3 Ajoneuvotyypit ja painorakenne 1
4 Rakenne ja hintaseuranta kustannustekijöittäin 6
4.1 Kuljettajan palkka 7
4.2 Välilliset palkat 7
4.3 Päivärahat 7
4.4 Käyttövoima / Polttoaineet 7
4.5 Korjaus ja huolto 8
4.6 Renkaat 8
4.7 Pääoman poisto 8
4.8 Korot 8
4.9 Vakuutukset 8
4.10 Liikennöimismaksut 9
4.11 Hallinto 9
4.12 Ylläpito 9
5 Indeksin laskenta ja mahdolliset virhelähteet 9
6 Esimerkkejä indekseillä laskemisesta 10
6.1 Muutosten laskeminen 10
6.2 Hinnanmuutoksen vaikutus kokonaisindeksiin 11
6.3 Vanhojen indeksien ketjuttaminen 13
6.4 Esimerkki indeksiin sidotun sopimuksen hinnantarkistuksesta 13
7 Jätteenkuljetus kustannusindeksin julkistaminen 14
7.1 Julkaiseminen 14
7.2 Asiakkaan erityisindeksi 14
7.3 Indeksin tilaaminen 15

1 Alkusanat

Tilastokeskus alkoi syyskuussa 2026 julkistaa uudistettua Jätteenkuljetuksen kustannusindeksiä 2025=100. Tiedot julkistetaan tammikuusta 2025 lähtien. Uudistetun jätteenkuljetuksen kustannusindeksin perusvuosi on 2025. Tähän menetelmäselosteeseen on päivitetty uudistetun indeksin kuvaukset ja menetelmät muuttuneilta osin.

2 Taustaa

2025=100-indeksin uudistaminen on tapahtunut tiiviissä yhteistyössä keskeisten käyttäjätahojen kanssa. Uudistustyötä valvovassa taustatyöryhmässä ovat olleet käyttäjien asiantuntijoina Jouni Bergroth ja Petri Murto Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:stä, Katja Moliis Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry:stä, Timo Hämäläinen, Taina Kallus, Jutta Laine-Ylijoki KIVO Suomen kiertovoima ry:stä ja Lasse Kontiola SKAL Ympäristöyritykset ry:stä sekä. Tilastokeskuksesta työskentelyyn ovat osallistuneet Pentti Wanhatalo ja Toni Udd

3 Ajoneuvotyypit ja painorakenne

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin painorakenne perustuu tyyppiajoneuvoihin ja niiden arvioituihin vuosittaisiin ajosuoritteisiin. Laskelmissa on käytetty hyväksi kuorma- ja jätekuljetusyritysten kustannustietoja. Kustannusjakautumat ja luokittelut ovat eri käyttäjäosapuolten yhteisesti sopimat ja hyväksymät.

Ajoneuvotyypit ovat seuraavat:

1. Jätepakkausautot, käyttövoima diesel
2. Jätepakkausautot, käyttövoima uusiutuva diesel (HVO)
3. Jätepakkausautot, käyttövoima paineistettu biokaasu (CBG)
4. Vaihtolava-autot
5. Loka-autot

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin lähtöarvotiedot on arvioitu ja hyväksytty Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin taustatyöryhmässä. Lähtöarvotiedot perustuvat eri yrityksiltä saatuihin tietoihin. Laskennan lähtöarvoina on käytetty yrityskyselyn avulla saatuja tietoja, joiden tulosten perusteella on päivitetty 2020=100 indeksin lähtöarvoja. Kustannustietojen osalta on käytetty yrityskyselyn perusteella saatuja tietoja, jotka kuvaavat vuoden 2025 keskimääräistä kustannustasoa.

Ajosuorite on jäteautoilla 37 000–58 000 kilometriä vuodessa. Kaluston pitoajaksi muodostuu näin ollen keskimäärin 8–10 vuotta.

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin painojen määritys perustuu kustannuslaskelmiin. Kustannuslaskennassa käytetyt ajoneuvokohtaiset lähtöarvot on esitetty taulukossa 1.

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin 2025=100 painorakenne eli kustannustekijöiden prosenttiosuudet kokonaiskustannuksista on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 1. Kustannuslaskennassa käytetyt ajoneuvokohtaiset lähtöarvot 2025=100 indeksissä

	Pakkaava jäteauto, diesel	**Vaihtolava-auto**	**Loka-auto**
Ajosuorite/vuosi	37 000 km	58 000 km	45 000 km
Ajoneuvon käyttötunnit kuljetustehtävissä (sis. apuaikalisä)	2440 (2635 h)	2320 (2506 h)	1980 (2138 h)
Renkaiden kestoaika	53 000 km	68 000 km	68 000 km
Polttoaineen kulutus l/100 km	42	37	40
Auton alusta pitoaika, vuosina	8	10	10
Auton kuormatilan pitoaika, vuosina	8	10	10
Lisälaitteet ja varusteiden pitoaika, vuosina	8	10	10

	Pakkaava jäteauto, CBG	**Pakkaava jäteauto, HVO**
Ajosuorite/vuosi	32 500 km	37 000 km
Ajoneuvon käyttötunnit kuljetustehtävissä (sis. apuaikalisä)	3100 (3384 h)	2440 (2635 h)
Renkaiden kestoaika	52 000 km	53 000 km
Polttoaineen kulutus kg /100 km, l/100 km	50	42
Auton alusta pitoaika, vuosina	10	8
Auton kuormatilan pitoaika, vuosina	10	8
Lisälaitteet ja varusteiden pitoaika, vuosina	10	8

Taulukko 2. Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin 2025=100 painorakenne

Kustannustekijät	Pakkaava jäteauto, diesel	Pakkaava jäteauto, HVO	Pakkaava jäteauto, CBG	Vaihtolava-auto	Loka-auto
Palkat	19,1	30,4	33,1	29,8	26,4
Välilliset palkat	11,5	18,8	20,4	18,4	16,3
Polttoaineet	8,0	13,0	11,8	17,0	14,7
Korjaus ja huolto	1,4	7,9	7,9	8,0	7,7
Rengaskustannukset	16,3	1,4	1,0	1,8	1,4
Pääoman poisto	2,4	16,0	14,4	12,3	19,5
Korot	1,7	2,3	2,1	2,5	3,9
Vakuutusmaksut	0,6	1,7	1,6	1,9	2,2
Liikennöimismaksut	6,1	0,6	0,5	0,7	0,7
Hallintokustannukset	2,1	6,0	4,6	5,7	5,6
Ylläpitokustannukset	19,1	2,1	2,6	2,1	1,6
Yhteensä	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Taulukot 3, 4 ja 5, joissa on esitetty vuosien 2025 ja 2020 kustannusjakautumat sekä niiden väliset erot sekä havainnollistaa painorakenteeseen tulleita muutoksia. Muutokset vaihtelivat painorakenteissa osaindekseittäin. Suurimmat muutokset olivat välillisissä palkkakustannuksissa sekä polttoaine- ja korkokustannuksissa. Hallintokustannusten osuus laski kaikissa osaindekseissä. Muutokset vaihtelivat painorakenteissa osaindekseittäin. Vuoden 2025=100 indeksin painojakauma perustuu kustannuslaskelmaan.

Taulukko 3. Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin painorakenteen erotukset 2025–2020, Pakkaava jäteauto

Kustannustekijät	Pakkaava jäteauto		
	2025=100	2020=100	erotus 2025–2020
Palkat	30,9	28,0	2,9
Välilliset palkat	19,1	16,3	2,8
Polttoaineet	11,5	10,4	1,1
Korjaus ja huolto	8,0	8,6	-0,6
Rengaskustannukset	1,4	1,7	-0,3
Pääoman poisto	16,3	17,9	-1,6
Korot	2,4	0,9	1,5
Vakuutusmaksut	1,7	2,0	-0,3
Liikennöimismaksut	0,6	0,7	-0,1
Hallintokustannukset	6,1	11,5	-5,4
Ylläpitokustannukset	2,1	2,0	0,1
Yhteensä	**100,0**	**100,0**	

Taulukko 4. Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin painorakenteen erotukset 2025–2020, Vaihtolava-auto

Kustannustekijät	Vaihtolava-auto		
	2025=100	2020=100	erotus
Palkat	29,8	29,7	0,1
Välilliset palkat	18,4	17,3	1,1
Polttoaineet	17,0	15,2	1,8
Korjaus ja huolto	8,0	5,3	2,7
Rengaskustannukset	1,8	2,4	-0,6

Pääoman poisto	12,3	15,3	-3,0
Korot	2,5	0,9	1,6
Vakuutusmaksut	1,9	2,2	-0,3
Liikennöimismaksut	0,7	0,8	-0,1
Hallintokustannukset	5,7	9,1	-3,4
Ylläpitokustannukset	2,1	1,8	0,3
Yhteensä	**100,0**	**100,0**	

Taulukko 5. Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin painorakenteen erotukset 2025–2020, Loka-auto

Kustannustekijät	**Loka-auto**		
	2025=100	**2020=100**	**erotus**
Palkat	26,4	27,0	-0,6
Välilliset palkat	16,3	15,8	0,5
Polttoaineet	14,7	11,5	3,2
Korjaus ja huolto	7,7	8,6	-0,9
Rengaskustannukset	1,4	1,8	-0,4
Pääoman poisto	19,5	20,2	-0,7
Korot	3,9	1,2	2,7
Vakuutusmaksut	2,2	2,0	0,2
Liikennöimismaksut	0,7	0,7	0
Hallintokustannukset	5,6	9,6	-4,0
Ylläpitokustannukset	1,6	1,6	0,0
Yhteensä	**100,0**	**100,0**	

4 Rakenne ja hintaseuranta kustannustekijöittäin

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksissä ei seurata kaikkia yrittäjien kustannuksiin vaikuttavien tuotteiden hintoja, vaan ns. edustavaan otokseen valittujen merkittävien tiedonantajien myydyimpien tuotteiden hintoja. Indeksin laskeminen perustuu kuorma-autoliikenteen kustannusindeksissä käytettäviin tietoihin. Tiedot kerätään osittain

suoraan tavaraa tai palvelua myyviltä yrityksiltä, osittain ne saadaan muista tilastoista tai julkaisuista. Tietolähteinä ovat yrityksiin kohdistuvien tiedustelujen lisäksi mm. Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi, Kuluttajahintaindeksi, Palvelujen tuottajahintaindeksi, alan työehtosopimukset ja Suomen Pankin tilastot. Pääosin hintatiedot kerätään kuukausittain koskien edellisen kuukauden keskiarvoa. Kaikkia harvemmin muuttuvia hintatietoja ei kerätä joka kuukausi tiedonantorasitteen vuoksi. Tiedustelut toteutetaan pääosin web-kyselylomakkeella.

Seuraavassa on esitelty lyhyesti kustannuslajit ja niiden sisällöt.

4.1 Kuljettajan palkka

Indeksi seuraa kuorma-autoalan työehtosopimuksen mukaisia taulukkopalkkoja. Mukana ovat pakettiauton, kuorma-auton, puoliperävaunun ja täysperävaunun kuljettajien tuntipalkat. Palkoissa seurataan 8–12 vuotta ja yli 12 vuotta alalla olleiden tuntipalkkoja.

4.2 Välilliset palkat

Välilliset palkat koostuvat sosiaalipalkoista ja sosiaalivakuutusmaksuista. Sosiaalipalkkoja ovat lomapalkat, lomaltapaluurahat, sairausajan palkat, vuosityöajan lyhennyspäivät ja koulutukseen käytetty työaika. Sosiaalivakuutusmaksuja ovat työnantajan sosiaaliturvamaksu, TyEL -maksu, tapaturma-, työttömyys- sekä ryhmähenkivakuutusmaksu. Välilliset palkat olivat keskimäärin 61,7 prosenttia vuonna 2025.

Sosiaalipalkat määräytyvät prosenttiosuutena kuljettajan palkasta ja sosiaalivakuutusmaksut prosenttiosuutena kuljettajapalkan ja sosiaalipalkan muodostamasta palkkasummasta. Välillisten palkkakustannusten kehitykseen vaikuttavat siten paitsi välillisten palkkojen perusteissa tapahtuneet muutokset myös kuljettajien palkoissa tapahtuneet muutokset.

4.3 Päivärahat

Päivärahakuluja on vain perävaunuyhdistelmillä. Seurataan kuorma-autoalan työehtosopimuksen mukaista osapäivärahaa, kokopäivärahaa sekä erityispäivärahaa (vuorokausilevon ylittäessä 12 tuntia vieraalla paikkakunnalla). Edellä mainittujen päivärahojen sisäinen jakautuma on 70, 20 ja 10 prosenttia.

4.4 Käyttövoima / Polttoaineet

Polttoainekustannuksia seurataan dieselöljyn ja HVO:n sekä paineistetun biokaasun (CBG) hintaa. Öljyissä kyseessä on öljy-yhtiöiden kuukauden myynnin mukainen D-pisteiden keskihinta öljy-yhtiöiden markkinaosuuksin painotettuna.

4.5 Korjaus ja huolto

Korjauksen ja huollon kustannuserä koostuu huoltosopimuksista ja AdBlue-urealiuoksesta. Hintaseurannassa on eri huoltosopimusten hintoja ajoneuvotyypeittäin. AdBlue huomioitu prosentuaalisena kulutuksena dieselin kulutuksesta 5 % (ei lasketa kaasuautolle).

4.6 Renkaat

Rengaskustannukset koostuvat uusien renkaiden hinnoista, rengastyökustannuksista sekä renkaiden pinnoituksista. Kustannuserien väliset osuudet rengaskustannuksista vaihtelevat autotyypeittäin.

Oletuksena on, että uuden renkaan runko pinnoitetaan keskimäärin yhden kerran elinkaarensa aikana.

Uusien renkaiden osuus on 47 prosenttia, pinnoitteiden 38 prosenttia ja rengastöiden 15 prosenttia.

Hintaseurannassa on uusien renkaiden ohjehintoja sekä kesä- ja talvirenkaiden pinnoitushintoja. Rengastöiden osalta seurataan pakettihintoja sekä irrotus- ja kiinnitys-, vanne-, penkkitasapainotus- ja paikkakorjaustyön hintoja.

4.7 Pääoman poisto

Seurataan erimerkkisten raskaiden kuorma-autojen alustojen, päällirakenteiden ja lisälaitteiden hintoja.

4.8 Korot

Koroissa seurataan Suomen rahalaitosten antamien uusien yrityslainojen keskikorkoa. Seurannassa on täten myös aito marginaali ja sen kehittyminen. Tietolähteenä on Suomen Pankin julkaisema uusia yrityslainoja koskeva korkotilasto. Korkokustannuksiin vaikuttavat sekä korkoprosentti että pääoman hinta.

4.9 Vakuutukset

Seurataan eri vakuutusyhtiöiden liikennevakuutus- ja autovakuutusmaksuja sekä tiekuljetusvakuutusmaksua. Niiden osuudet kaikista vakuutuskustannuksista vaihtelevat autotyypin mukaan.

Autovakuutuksissa hinta seurataan raskaiden kuorma-autojen liikenne ja kaskovakuutusmaksuja. Lisäksi hinta seurataan ilman perävaunua olevien kuorma-autojen tiekuljetusvakuutusmaksuja.

4.10 Liikennöimismaksut

Liikennöimismaksuissa seurataan raskaan kuorma-auton käyttövoimaveroja, katsastus- ja liikennelupamaksuja.

4.11 Hallinto

Hallintokustannuksista 60 prosenttia koostuu palkoista, 20 prosenttia toimistokuluista ja 20 prosenttia kirjanpitokuluista. Seurataan kuljetusalan johdon ja toimihenkilöiden palkkoja välillisine palkkakustannuksineen. Toimistokustannuksia seurataan Kuluttajahintaindeksin avulla. Kyseistä indeksiä käytetään vuokrien, sähkön, puhelinkulujen ja internet-yhteyksien, postipalveluiden ja paperitavaran hintamuutoksien seurantaan.

Kirjanpitokustannuksia seurataan Palvelujen tuottajahintaindeksin osaindeksillä ”Laskentatoimi, kirjanpito, tilintarkastus ja veroneuvonta”. Tähän kustannuslajiin sisältyy myös digitaaliseen ajopiirturiin liittyvien kustannusten seuranta.

4.12 Ylläpito

Ylläpitokustannuksista 40 prosenttia on ostetun pesun kustannuksia, 20 prosenttia kuljettajan itse tekemää ylläpitotyötä ja 20 prosenttia asentajan palkkakustannuksia. Loput 20 prosenttia jakautuu puoliksi sähkökuluihin ja muihin kuluihin. Pesukustannuksia seurataan kuorma-autojen pesuun erikoistuneiden yritysten pesuhinnoilla. Sähkökuluja seurataan Kuluttajahintaindeksin sähkön hinnalla ja muita kustannuksia Kuluttajahintaindeksin kokonaisindeksin pisteluvulla.

5 Indeksin laskenta ja mahdolliset virhelähteet

Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi lasketaan Laspeyres’n indeksikaavalla. Indeksipisteluvut kuvaavat ko. ajankohtana hintojen muutosta verrattuna perusajankohtaan, tässä tapauksessa vuoteen 2025. Indeksit lasketaan seuraavasti,

$$Ind_t = \sum_{t=1}^{n} w_i \frac{p_{it}}{p_{i0}},$$

jossa Ind_t on indeksin pisteluku ajanhetkellä t, w_i on nimikkeen i arvo-osuus perusajankohtana ja p_{it} nimikkeen i hinta ajankohtana t.

Kiinteämääräisen kustannusindeksin ominaisuuteen kuuluu, että perusajankohdan painojakautuma ja tuotteiden valikoima säilyvät muuttumattomina kuukaudesta toiseen. Tilastokeskuksen hintaindeksit uudistetaan yleensä vähintään viiden vuoden välein. Jos toimintaympäristössä kuitenkin tapahtuu merkittäviä muutoksia esimerkiksi teknologian muuttumisen takia, voidaan indeksi uudistaa tiheämminkin. Käytännössä hintaseurannassa olevia tuotteita joudutaan muuttamaan useammin kuin määrävuosin.

Mahdollisia virhelähteitä voivat olla esimerkiksi panoskäytön siirtyminen halvempaan tuotteeseen suhteellisten hintojen muuttumisen vuoksi, laadunmuutosten puutteellinen käsittely, otantavirhe, tiedonantajilta kerättävien hintatietojen heikko laatu sekä mahdolliset käsittelyvirheet.

Tuotteen laadullinen muuttuminen tai korvautuminen toisella toteutetaan tilastossa siten, että uusi tuote ketjutetaan indeksiin sisään katkeamattoman hintasarjan saamiseksi. Tässä yhteydessä tehdään tyypillisesti myös laatuvakioiminen eli indeksistä poistetaan laadunmuutoksista johtuvat hinnanmuutokset.

6 Esimerkkejä indekseillä laskemisesta

6.1 Muutosten laskeminen

Indeksilukujen muutos kahden ajankohdan välillä lasketaan yleensä prosentteina. Muutosprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla,

$$\frac{I_t - I_0}{I_0} * 100$$

jossa I_t = tarkasteluajankohdan indeksi ja I_0 = vertailuajankohdan indeksi.

Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin vuosimuutokset lasketaan Tilastokeskuksessa kahden desimaalin katkaistuista luvuista. Julkaistavat pisteluvut ovat kuitenkin yhteen desimaaliin pyöristettyjä, joten tilaston käyttäjän laskiessa muutoksia näistä luvuista voivat ne erota desimaalin verran julkaistuista vuosimuutoksista.

Seuraavassa esimerkissä lasketaan Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin kokonaisindeksin 2025=100 vuosi- ja kuukausimuutos tammikuussa 2026:

Pisteluku tammikuussa 2025: 100,8

Pisteluku joulukuussa 2025: 99,6

Pisteluku tammikuussa 2026: 101,2

$Vuosimuutos = \frac{(101{,}2-100{,}8)}{100{,}8} * 100 \approx 0{,}4$ eli noin 0,4 prosenttia

$Kuukausimuutos = \frac{(101{,}2-99{,}6)}{99{,}6} * 100 \approx 1{,}606$ eli noin 1,6 prosenttia

Indeksin perusvuoden vaihtuessa vanhan ja uuden perusvuoden indeksit eivät heti kehity samalla tavalla. Ensimmäinen ajankohta, josta lähtien vuosimuutokset ovat samat 2025=100- ja 2020=100-indekseillä on maaliskuu 2027. Tämä johtuu siitä, että molempien perusvuosien vuoden 2025 indeksejä on laskettu omilla painorakenteillaan. Kun siis verrataan vuoden 2026 lukuja vuoden 2025 lukuihin, saadaan vuodelle 2025 ja 2026 erilaisia vuosimuutosprosentteja eri perusvuosien indekseille, koska vertailulukuina ovat omilla painorakenteillaan lasketut vuoden 2025 luvut.

Vanhoja perusvuosia 2015=100 ja 2010=100-indeksiä lasketaan ketjuttamalla sitä niitä uudella 2025=100-indeksillä. Ketjutuskuukausi on elokuu ja ketjutuskertoimet muodostetaan heinäkuun 2026 indeksipistelukujen avulla. Elokuusta 2026 alkaen kuukausimuutokset ovat samat sekä uudella että vanhoilla perusvuosilla. 2015=100- että 2010=100-indekseillä.

6.2 Hinnanmuutoksen vaikutus kokonaisindeksiin

Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin vuosimuutoksia tarkasteltaessa tapahtuneet hinnanmuutokset on suhteutettava kustannustekijän/tuotteen painoon. Kustannustekijän/tuotteen, jonka paino on suuri, kuten esimerkiksi käyttövoiman / polttoaineen pienikin hinnanmuutos aiheuttaa merkittävän vaikutuksen kokonaisindeksiin.

Seuraavassa on esimerkki käyttövoiman/polttoaineen hinnanmuutoksen vaikutuksesta kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin vuosimuutokseen maaliskuussa 2026. Laskelmaan tarvitaan:

- käyttövoiman/polttoaineen paino kokonaisindeksistä: 20,8 %

- käyttövoiman/polttoaineen maaliskuun 2025 pisteluku: 102,0

- käyttövoiman/polttoaineen maaliskuun 2026 pisteluku: 130,2

- kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin 2025=100 kokonaispisteluku tammikuussa maaliskuussa 2026 oli 106,8. Maaliskuussa 2025 pisteluku oli 100,7.

$$Vuosimuutos = \frac{(106{,}8-100{,}7)}{100{,}7} * 100 \approx 6{,}1$$

Käytännössä joidenkin tuotteiden hinnat saattoivat nousta ja joidenkin laskea, mutta vuositasolla kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin laskennassa käytettävät hinnat nousivat keskimäärin 6,1 prosenttia.

$$Vuosimuutos = \frac{(106{,}8-100{,}7)}{100{,}7} * 100 \approx 6{,}1$$

Tämä muutos halutaan hajottaa additiivisiin komponentteihin eli prosenttiyksiköihin ja selvittää, kuinka paljon 6,1 prosentin muutoksesta johtui käyttövoiman/polttoaineen polttoaineiden kallistumisesta.

Käyttövoiman/polttoaineen hinnanmuutoksen vaikutus kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin kokonaisindeksiin voidaan laskea seuraavasti:

$$Vaikutus = \left(\frac{Uusi\ indeksi - Vanha\ indeksi}{Vanha\ kokonaisindeksi}\right) * Kustannustekijän\ painoarvo$$

$$= \frac{(130{,}2-102{,}0)}{100{,}7} * 20{,}8 \approx 5{,}8,$$

prosenttiyksikköä eli 6,1 prosentin noususta 5,8 prosenttiyksikköä johtui polttoaineen kallistumisesta ja loput 0,3 prosenttiyksikköä muiden hintojen kallistumisesta. Toisin ilmaistuna: kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin vuosimuutoksesta noin 95 prosenttia johtui polttoaineiden kallistumisesta.

Indeksilaskennasta löytyy lisää tietoa esimerkiksi Tilastokeskuksen verkkokoulusta.

6.3 Vanhojen indeksien ketjuttaminen

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin vanhoja perusvuosia ei ole ketjutettu. Lisätietoa saa Tilastokeskukselta vanhoista perusvuosista.

6.4 Esimerkki indeksiin sidotun sopimuksen hinnantarkistuksesta

Indeksiehdon käyttö oli Suomessa lailla rajoitettu vuodesta 1968 vuoden 2012 loppuun. Nykyisin ei rajoituksia ole. Viimeisin laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta 11.12.2009/1046 oli vuodelta 2009. Indeksiehdon käyttöä rajoittavaa lakia täsmennettiin sen voimassaoloaikana useasti ja voimassaoloa jatkettiin vähäisin tarkennuksin. Laki sisälsi useita kohtia, joilla se salli indeksiehdon käytön eri tapauksissa.

Indeksejä sovelletaan sopimuksissa useilla tavoilla. Indeksimuutos voidaan viedä sopimuksessa olevaan hintaan täysimääräisenä tai osittain, esim. indeksimuutoksesta 70 prosenttia. Sopimuksessa oleva hinta voidaan sitoa kokonaisindeksiin (Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin kokonaispisteluku), osaindeksiin (esim. Perävaunuyhdistelmät) tai erityisindeksiin esim. kokonaisindeksiin ilman polttoainekustannuksia.

Seuraavassa fiktiivisessä laskuesimerkissä kuljetuspalvelusopimus on sidottu Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksin Perävaunuyhdistelmien kokonaisindeksiin. Sopimuksessa sovitaan, että palvelun tilaajaosapuoli maksaa tuottajaosapuolelle palvelun tuottamisesta 100 000 euron vuosikorvauksen.

Sopimussummaa tarkistetaan vuosittain 1.3. kyseisellä hetkellä tiedossa olevan uusimman 2020=100 pisteluvun (tammikuu) mukaisesti ja indeksimuutos (sekä nousu että lasku) viedään täysimääräisenä sopimuksen hintaan. Sopimus allekirjoitetaan 1.3.2023, jolloin on tiedossa tammikuun 2023 perävaunuyhdistelmän indeksipisteluku 127,1

Indeksin nimi: Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 2020=100, Perävaunuyhdistelmien kokonaisindeksi.

Sopimuksen perusajankohta ja sitä vastaava perusajankohdan pisteluku (viimeisin tiedossa oleva pisteluku): 1.3.2023 on tammikuun 2023 pisteluku 127,1

Perusajankohtaa vastaava sopimuksen rahamäärä: 100 000 €

Ajankohta	Pisteluku (tammikuu)	Kerroin	Sopimussumma	Indeksimuutos
Perusajankohta (sopimusajankohta) 1.3.2023	127,1		100 000	
Tarkistusajankohta 1.3.2024	125,7	0,988	98 899	-1,1
Tarkistusajankohta 1.3.2025	126,9	0,998	99 843	-0,2
Tarkistusajankohta 1.3.2026	127,0	0,999	99 921	-0,1

Kertoimet, joilla perusajankohdan sopimussumma kerrotaan sopimuksen tarkistusajankohtina, saadaan jakamalla tarkistusajankohdan pisteluku perusajankohdan pisteluvulla. Vuoden 2024 maaliskuussa sopimuksen hinta laskee 98 899 euroon. Toisena tarkistusajankohtana maaliskuussa 2025 hinta nousee 99 843 euroon. Kolmantena tarkistusajankohtana maaliskuussa 2026 hinta nousee 99 921 euroon.

7 Jätteenkuljetus kustannusindeksin julkistaminen

7.1 Julkaiseminen

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksi julkaistaan kuukausittain aina kyseistä tilastokuukautta seuraavan kuukauden 18.–20. päivänä. Mikäli 18.–20. päivä osuu viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan indeksi edellisenä arkipäivänä. 2025=100-indeksi julkaistiin ensimmäisen kerran syyskuussa 2026.

Pistelukuja tuotetaan kolmelle autoryhmälle ja eri käyttövoimille: pakkaaville jäteautoille (diesel, HVO, CBG) ja vaihtolava-autoille ja loka-autoille kustannustekijöittäin. Lisäksi on saatavana painorakenteet hintapäivitettynä kuukausittain ja indeksit laskettuna ilman polttoainetta.

7.2 Asiakkaan erityisindeksi

Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksistä on mahdollista saada myös erityisindeksejä. Mikäli asiakkaan oma kustannusrakenne poikkeaa olennaisesti indeksin keskimääräisestä kustannusrakenteesta, voidaan tuottaa erityisindeksejä käyttäen asiakkaan omaa painorakennetta. Erityisindeksi voidaan laatia myös käyttämällä hyväksi muita Tilastokeskuksen hinta- ja kustannusindeksien tietoja.

7.3 Indeksin tilaaminen

Maksulliset indeksitiedot ovat tilattavissa Tilastokeskuksesta.

Jätteenkuljetuksen kustannusindeksin pistelukuja ei ole saatavana maksuttomana eikä pistelukuja saa julkaista tai toimittaa eteenpäin ilman Tilastokeskuksen lupaa. Jätteenkuljetuksen kustannusindeksistä kuin myös Tilastokeskuksen muistakin hinta- ja kustannusindekseistä löytyy tietoa ja tilauslomake indeksien omilta kotisivuilta, joille pääsee osoitteesta https://stat.fi/fi/palvelut/tilastodatapalvelut/tilastotietokannat/liikenne-ja-konekustannusindeksit

Lisätietoa indekseistä: info@stat.fi

Lisätietoa tilauksista: kustannusindeksipalvelu@stat.fi